

Broj: 01/4-50-3-4-15/15
Sarajevo, 27.10.2015.

PREDSTAVNIČKOM DOMU PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Na osnovu čl. 32. i 47. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14), a u skladu s ovogodišnjim komisijskim Planom za razmatranje revizorskih izvještaja o finansijskom poslovanju institucija BiH u 2014. godini, Komisija za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH je, na 15. sjednici, održanoj 27.10.2015., razmatrala i usvojila, te Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dostavlja

ZBIRNO MIŠLJENJE O REVIZORSKIM IZVJEŠTAJIMA FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH ZA 2014. GODINU, s prijedlogom zaključaka

I. UVOD

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) je, 10.7. i 14.7.2015., Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dostavio izvještaje o reviziji finansijskog poslovanja za 2014. godinu za 73 institucije BiH.

II. KOMISIJSKA ANALIZA REVIZORSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2014. GODINU

a) Metodologija rada Komisije

Komisija za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Komisija) je, na osnovu Smjernica za pregled i analizu revizorskih izvještaja, usvojenih u okviru saradnje s Odjelom za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID) u 2008. godini, sačinila ovogodišnji Plan razmatranja revizorskih izvještaja o finansijskom poslovanju institucija BiH u 2014. godini (u daljnjem tekstu: Plan Komisije), koji je usvojila na 10. sjednici, održanoj 21.7.2015.

Komisija je, 23.7.2015., navedeni plan dostavila Uredu za reviziju, Kolegiju Predstavničkog doma, sekretaru Predstavničkog doma i svim revidiranim institucijama BiH s ciljem blagovremenog informiranja.

b) Izrada tabelarnih pregleda realizacije revizorskih preporuka za sve institucije BiH u 2014. za period od 2010. do 2014. godine

Shodno višegodišnjoj praksi, Komisija je i ove godine, u saradnji s konsultantima na Projektu jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini - USAID SGIP, pripremila tabelarne preglede realizacije revizorskih preporuka za 73 budžetska korisnika, koji obuhvataju najznačajnije podatke iz izvještaja revizije za period od posljednjih pet godina, tj. od 2010. do 2014. godine. Tabelarni pregledi su, uz ostale namjene, poslužili članovima Komisije za sagledavanje višegodišnjeg trenda promjena u finansijskom poslovanju svake institucije, te omogućili kvalitetniju obradu revizorskih izvještaja.

c) Korespondencija Komisije s Uredom za reviziju

Komisija je, u skladu s Planom Komisije, od Ureda za reviziju zahtijevala dostavljanje određenih informacija vezanih za reviziju finansijskog poslovanja institucija za 2014. i ranije godine, po uzoru na višegodišnju praksu.

U dopisu Komisije, poslanom 13.7.2015., od Ureda za reviziju zatraženo je da:

- u roku od sedam dana dostavi pregled utvrđenih revizorskih mišljenja za sve revidirane institucije BiH u 2014. godini;
- u roku od sedam dana dostavi spisak izvještaja po finansijskoj reviziji za 2014. godinu, koji zahtijevaju posebnu pažnju Komisije s prijedlogom individualnih korektivnih mjera;
- u roku od deset dana dostavi prijedlog sistemskih mjera kojima bi se otklonili uzroci ponavljanja određenih revizorskih nalaza;
- u roku od deset dana dostavi tabelarni pregled ponavljanja najčešćih nalaza revizije za period 2010.-2014., kao i tabelarni pregled izraženih mišljenja revizora u periodu 2010.-2014. (dopuniti prošlogodišnje tabele podacima iz 2014. godine).

Ured za reviziju je, 20.7.2015., dostavio Komisiji odgovore na tražene informacije.

O svim dostavljenim informacijama Ureda za reviziju detaljnije u dijelu III. Zbirnog mišljenja.

d) Pojedinačna zaduženja članova Komisije

Na 11. sjednici Komisije, održanoj 25.8.2015., određena su i zaduženja članova Komisije koji će biti izvjestioci na sjednici Doma za pojedinačne revizorske izvještaje *druge grupe*.

Članovi Komisije upoznati su s načinom obrade revizorskih izvještaja, koji obuhvata: detaljno upoznavanje sa sadržajem revizorskog izvještaja, sagledavanje višegodišnjeg trenda finansijskog poslovanja institucije putem tabelarnih prikaza, obavljanje javnog izjašnjavanja predstavnika institucije po pitanjima koja u najvećoj mjeri odražavaju sadržaj pitanja koja su prethodno upućena instituciji radi pripreme za izjašnjavanje, kao i moguće upite Uredu za reviziju o poslovanju institucije, a sve s ciljem sačinjavanja završnih zaključaka izvjestilaca navedenih u pojedinačnom komisijском mišljenju za određenu instituciju BiH.

Također, Komisija je na 11. sjednici odlučila da razmatra i revizorski izvještaj o finansijskom poslovanju Uprave za indirektno oporezivanje BiH za 2014. godinu, koji je dobio revizorsko „pozitivno mišljenje sa isticanjem predmeta“, te da obavi javno saslušanje predstavnika Uprave.

e) Razvrstavanje revizorskih izvještaja o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu

Na osnovu dopisa Ureda za reviziju, dostavljenog 20.7.2015., može se konstatirati da su mišljenja revizije o finansijskom poslovanju u 2014. godini utvrđena za **73 institucije BiH, od kojih je 31 "pozitivno mišljenje", 36 "pozitivnih mišljenja sa isticanjem predmeta", te jedno „mišljenje s rezervom“, i 5 „mišljenja s rezervom sa isticanjem predmeta“.**

U skladu s Planom Komisije, revizorski izvještaji o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu razvrstani su u dvije grupe:

- *prvu grupu izvještaja* čine izvještaji s revizorskim „pozitivnim mišljenjem“ i „pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta“, koji se izuzimaju od komisijske procedure do održavanja posljednje sjednice posvećene razmatranju revizorskih izvještaja, na kojoj će biti usvojena komisijska mišljenja o tim izvještajima;
- *drugu grupu izvještaja* čine izvještaji s revizorskim „mišljenjem s rezervom“ i „mišljenjem s rezervom sa isticanjem predmeta“ i izvještaji na koje Ured za reviziju institucija BiH ukaže Komisiji da obrati posebnu pažnju prilikom razmatranja. Izvještaje *druge grupe* Komisija razmatra uz javno izjašnjavanje njihovih predstavnika na redovnoj sjednici.

• Pozitivna mišljenja (31 institucija BiH)

1. Agencija za antidopinšku kontrolu BiH
2. Agencija za državnu službu BiH
3. Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH
4. Agencija za nadzor nad tržištem BiH
5. Agencija za osiguranje u BiH
6. Agencija za poštanski promet BiH
7. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH
8. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH
9. Agencija za sigurnost hrane BiH
10. Agencija za statistiku BiH
11. Agencija za unapređenje stranih investicija u BiH
12. Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH
13. Arhiv BiH
14. Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH
15. Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH
16. Direkcija za ekonomsko planiranje BiH
17. Direkcija za evropske integracije BiH
18. Institucija ombudsmena za zaštitu potrošača u BiH
19. Institucija ombudsmena za ljudska prava BiH
20. Institut za akreditiranje BiH
21. Institut za intelektualno vlasništvo BiH
22. Institut za standardizaciju BiH
23. Konkurencijsko vijeće BiH
24. Memorijalni centar Srebrenica- Potočari spomen-obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995 godine Srebrenica

25. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
26. Odbor državne službe za žalbe BiH
27. Služba za zajedničke poslove institucija BiH
28. Sud BiH
29. Uprava za zaštitu zdravlja bilja BiH
30. Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH
31. Ured za zakonodavstvo BiH

• **Pozitivna mišljenja sa isticanjem predmeta (36 institucija BiH)**

1. Agencija za javne nabavke BiH
2. Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH
3. Agencija za policijsku podršku
4. Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
5. Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH
6. Centar za uklanjanje mina u BiH
7. Centralna izborna komisija BiH
8. Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
9. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH
10. Državna agencija za istrage i zaštitu BiH
11. Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH
12. Fond za povratak BiH
13. Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH
14. Granična policija BiH
15. Institut za mjeriteljstvo BiH
16. Institut za nestale osobe BiH
17. Jedinica za realizaciju Projekta izgradnje Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH
18. Komisija za koncesije BiH
19. Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH
20. Ministarstvo pravde BiH
21. Ministarstvo sigurnosti BiH
22. Ministarstvo civilnih poslova BiH
23. Ministarstvo finansija i trezora BiH
24. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH
25. Tužilaštvo BiH
26. Parlamentarna skupština BiH
27. Pravobranilaštvo BiH
28. Predsjedništvo BiH
29. Regulatorna agencija za komunikacije BiH
30. Uprava za indirektno oporezivanje BiH
31. Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH
32. Ured za razmatranje žalbi
33. Ured za veterinarstvo BiH
34. Ustavni sud BiH
35. Vijeće za državnu pomoć
36. Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

a. **drugu grupu izvještaja** čini šest izvještaja, od kojih je jedan izvještaj s revizorskim „mišljenjem s rezervom“ i pet izvještaja s revizorskim „mišljenjem s rezervom sa isticanjem predmeta“.

Komisija je na 11. sjednici, održanoj 25.8.2015., odlučila da razmatra i revizorski izvještaj o finansijskom poslovanju Uprave za indirektno oporezivanje BiH za 2014. godinu, koji je dobio revizorsko „pozitivno mišljenje sa isticanjem predmeta“.

Izvještaje *druge grupe i revizorski izvještaj* Uprave za indirektno oporezivanje BiH Komisija je detaljno razmotrila uz javno izjašnjavanje njihovih predstavnika na svojoj redovnoj sjednici.

Ovoj grupi revizorskih izvještaja pripada sljedećih sedam institucija BiH, s navođenjem pojedinačnih zaduženja članova Komisije, i to:

Red. br.	Naziv institucije BiH	Zaduženi član Komisije
1	Ministarstvo odbrane BiH	Dužanka Majkić
2	Služba za poslove sa strancima	Predrag Kožul
3	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Amir Fazlić i Mirsad Isaković
4	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Salko Sokolović i Nenad Lalić
5	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH	Aleksandra Pandurević
6	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	Jasmin Emrić i Damir Bećirović
7	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	članovi Komisije

f) **Korespondencija Komisije s institucijama «druge grupe», čije je finansijsko poslovanje u 2014. godini revizor kvalificirao „mišljenjem s rezervom“, „mišljenjem s rezervom sa isticanjem predmeta“ i s Upravom za indirektno oporezivanje BiH za čije je finansijsko poslovanje revizor dao „pozitivno mišljenje sa isticanjem predmeta“**

Komisija je, 23.7.2015. i 26.8.2015., uputila generalni dopis svim institucijama BiH iz navedene «druge grupe izvještaja» i Upravi za indirektno oporezivanje BiH, te zahtijevala da Komisiji, u formi informacije, dostave pisani odgovor najkasnije do 20.8.2015., odnosno do 7.9.2015., za Upravu za indirektno oporezivanje BiH.

Generalni dopis sadržavao je pitanja o realizaciji preporuka revizije za 2014. godinu, nerealiziranim preporukama za 2013. godinu, razlozima ponavljanja nerealiziranih preporuka ili povećanja broja nalaza ili povećanja broja i obima kvalifikacija u revizorskom mišljenju, razlozima stagnacije u realizaciji revizorskih preporuka ili pogoršanja na dugogodišnjoj ili godišnjoj osnovi, vremenu potrebnom da pristupi otklanjanju uzroka navedenih u revizorskom izvještaju i sačinjavanju pisane projekcije primjene revizorskih preporuka, potrebi za izradom višegodišnjeg programa za otklanjanje poremećaja u poslovanju koji se stalno ili povremeno obnavljaju u godišnjim revizorskim izvještajima, te eventualnim sistemskim mjerama koje bi pomogle rješavanju problema navedenih u revizorskom izvještaju. Ove godine svih sedam institucija BiH dostavile su Komisiji zahtijevanu informaciju.

g) **Javna izjašnjavanja po revizorskim izvještajima „druge grupe“ i revizorskom izvještaju Uprave za indirektno oporezivanje BiH.**

Komisija je provela javna izjašnjavanja predstavnika svih institucija čiji su revizorski izvještaji svrstani u «drugu grupu izvještaja» i predstavnika Uprave za indirektno oporezivanje BiH (sedam revidiranih institucija).

Komisija je navedene revizorske izvještaje, uz javna izjašnjavanja njihovih predstavnika, razmatrala na 13. sjednici, održanoj 29.9.2015.

Javnim izjašnjavanjima odazvali su se predstavnici svih sedam institucija BiH, koliko ih je bilo predmet detaljne komisijske obrade ove godine.

h) Izrada i usvajanje pojedinačnih mišljenja Komisije i Zbirnog mišljenja po finansijskoj reviziji za 2014. godinu

U smislu Plana, Komisija nije detaljno obrađivala revizorske izvještaje s "pozitivnim mišljenjem" i „pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta“, ali je o toj grupi institucija BiH sačinila posebno mišljenje Komisije s dodatnim zaključkom za institucije s „pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta“, koje čini jedinstvenu cjelinu sa Zbirnim mišljenjem, kao Prilog 1. Zbirnog mišljenja.

Istovremeno, Komisija je provela detaljnu analizu izvještaja s revizorskim „mišljenjem s rezervom“, „mišljenjem s rezervom sa isticanjem predmeta“ i revizorskog izvještaja Uprave za indirektno oporezivanje BiH, te je za svaku instituciju sačinila pojedinačno komisijsko mišljenje sa zaključcima njenog izvjestioca (ukupno sedam pojedinačnih mišljenja), koja čine jedinstvenu cjelinu sa Zbirnim mišljenjem kao Prilog 2. Zbirnog mišljenja.

Ovo Zbirno mišljenje Komisije po finansijskoj reviziji za 2014. godinu, zajedno s priložima 1. i 2. Zbirnog mišljenja, Komisija je usvojila na 15. sjednici, održanoj 27.10.2015., te ih uputila Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH u daljnju proceduru, s prijedlogom za usvajanje.

III. GENERALNI OSVRT KOMISIJE NA NALAZE REVIZIJE ZA 2014.

a) Institucije BiH s posebnim tretmanom Komisije

Ured za reviziju je dopisom od 20.7.2015. sugerirao Komisiji da, prilikom analize revizorskih izvještaja za 2014. godinu, posebnu pažnju posveti institucijama koje su dobile "mišljenje s rezervom" i "mišljenje s rezervom uz isticanje predmeta".

«Druga grupa izvještaja» - jedna institucija koja je dobila "mišljenje s rezervom", pet institucija koje su dobile "mišljenje s rezervom uz isticanje predmeta" i jedna institucija koja je dobila "pozitivno mišljenje sa isticanjem predmeta":

Red. br.	Naziv institucije BiH	Broj kvalifikacija	Broj istaknutih predmeta u mišljenju
1	Ministarstvo odbrane BiH	3	3
2	Služba za poslove sa strancima	2	1
3	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	1	4

4	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	1	2
5	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH	1	1
6	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	1	0
7	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	0	3

Ostale institucije BiH s revizorskim "pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta" navedene su u dijelu II. e) ovog mišljenja.

Što se tiče prijedloga individualnih korektivnih mjera prema navedenim institucijama, Ured za reviziju smatra da preporuke navedene u izvještajima za svakog klijenta pojedinačno predstavljaju ujedno i prijedloge individualnih korektivnih mjera, s ciljem otklanjanja nepravilnosti i sprečavanja njihovog ponavljanja. Također, smatra da je realizaciji navedenih preporuka potrebno pristupiti hitno, kako bi se spriječila mogućnost njihovog ponavljanja u tekućem budžetskom periodu.

Stoga je Komisija u pojedinačnim komisijskim mišljenjima naložila ovim institucijama da postupе po utvrđenim preporukama revizije i uočene nedostatake u što kraćem roku otklone ili preduzmu aktivnosti kako bi se preduprijedilo ponavljanje određenih nalaza revizije, tj. da potpuno provedu preporuke revizije.

b) Osvrt Komisije na strukturu izraženih revizorskih mišljenja za prethodne tri godine

Prilikom sačinjavanja tabelarnih pregleda realizacije revizorskih preporuka u kojima se, između ostalog, navodi i revizorsko mišljenje za svakog budžetskog korisnika za period od pet godina, tj. od 2010. do 2014. godine, te na osnovu dostavljene tabele Ureda za reviziju s pregledom izraženih mišljenja revizora za period od 2010. do 2014. godine, Komisija je uočila da je:

- procentualno učešće izraženih „pozitivnih mišljenja“ u 2014. godini u odnosu na istovrsno procentualno učešće za 2013. godinu veće za 13,30%;
- procentualno učešće izraženih „pozitivnih mišljenja sa isticanjem predmeta“ u 2014. godini u odnosu na istovrsno procentualno učešće za 2013. godinu manje za 11,8%;
- procentualno učešće izraženih „mišljenja s rezervom“ u 2014. godini u odnosu na istovrsno procentualno učešće za 2013. godinu neznatno manje i to za 1,5 %.

Nažalost, iako je primjetan pozitivan iskorak pokazatelja vezanih za izražena mišljenja revizora u odnosu na prethodnu godinu, navedenih šest izvještaja revizije koji sadržavaju «mišljenje s rezervom» i "mišljenje s rezervom uz isticanje predmeta" pripadaju institucijama čija potrošnja zahvata 43,78% budžeta institucija BiH. Stoga, Komisija smatra da ova grupa institucija treba biti prioritarno razmatrana prilikom planiranja daljnjih mjera jačanja sistema internih kontrola, jačanja budžetskog nadzora i interne revizije, te jačanja sistema finansijskog upravljanja.

<i>Izražena mišljenja revizora</i>	Budžetska godina 2012.		Budžetska godina 2013.		Budžetska godina 2014.	
	Broj objavljenih izvještaja	Procenat	Broj objavljenih izvještaja	Procenat	Broj objavljenih izvještaja	Procenat
Revizorski izvještaji s "pozitivnim mišljenjem"	4	5,56%	21	29,17%	31	42,47%
Revizorski izvještaji s "pozitivnim mišljenjem sa skretanjem pažnje"	58	80,56%	44	61,11%	36	49,32%
Revizorski izvještaji sa izraženom rezervom	10	13,89%	7	9,72%	6	8,22%
Revizorski izvještaji sa izraženim negativnim mišljenjem	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ukupan broj revidiranih institucija:	72	100,00%	72	100,00%	73	100,00%

c) Osvrt Komisije na najčešće identificirane nalaze revizije

Na osnovu tabela Ureda za reviziju o najčešće ponavljanim nalazima revizije u prethodnih pet godina i uz tehničku podršku projekta USAID SGIP u BiH, Komisija se upozнала s najčešćim nalazima revizije koji su se pojavili u izvještajima o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu. Tako je identificirano sedam kategorija nalaza revizije koji se pojavljuju u revizorskim izvještajima za 2014. godinu u procentu većem od 20%, u odnosu na ukupan broj revidiranih institucija. Njihov prikaz prema opadajućoj skali učestalosti pojavljivanja je sljedeći:

1. Slabosti u primjeni propisa iz oblasti javnih nabavki identificirane su u 35 izvještaja od ukupno 73 revidirane institucije (stepen zastupljenosti: 47,95%);
2. Nalazi vezani za pravilnik o sistemu internih kontrola i izgradnju sistema internih kontrola identificirani su u 26 izvještaja od ukupno 73 revidirane institucije (stepen zastupljenosti: 35,62%);
3. Nalazi vezani za nedostajuća interna pravila i/ili nedosljednu i neadekvatnu primjenu usvojenih internih pravila, propisa i zakona identificirani su u 26 izvještaja od ukupno 73 revidirane institucije (35,62%);
4. Nalazi vezani za nedostatke pri upravljanju ljudskim resursima identificirani su u 22 izvještaja revizije od ukupno 73 revidirane institucije (stepen zastupljenosti: 30,14%);
5. Nalazi vezani za troškove reprezentacije identificirani su u 21 izvještaju od ukupno 73 revidirane institucije (stepen zastupljenosti: 28,77 %);
6. Nalazi vezani za troškove goriva i maziva identificirani su u 20 izvještaja od ukupno 73 revidirane institucije (stepen zastupljenosti: 27,40 %);
7. Nalazi vezani za uspostavu organizacione strukture identificirani su u 19 izvještaja od ukupno 73 revidirane institucije (stepen zastupljenosti: 26,03 %);

Ostale kategorije nalaza revizije zabilježene su u manje od 20% slučajeva.

d) Sistemske mjere kojima bi se otklonili uzroci ponavljanja određenih revizijskih nalaza po mišljenju Ureda za reviziju

Komisija je zatražila od Ureda za reviziju da predloži sistemske mjere kojima bi bili otklonjeni uzroci ponavljanja određenih revizorskih nalaza.

U tom smislu, Ured za reviziju je, u dopisu broj 01/4-16-1-1020/15, od 20.7.2015., dao prijedlog sistemskih mjera kojima bi se otklonili uzroci ponavljanja određenih revizorskih nalaza i unaprijedila transparentnost trošenja javnih sredstava.

Prijedlog sistemskih mjera kojima bi se otklonili uzroci ponavljanja određenih revizijskih nalaza i unaprijedili transparentnost i efikasnost trošenja javnih sredstava:

1. Pitanje odgovornosti i primjerenosti ponašanja u javnom sektoru - kodeks ponašanja: Trenutno ne postoje kodeksi ponašanja za izabrane zvaničnike u BiH. Kodeksima ponašanja, popraćenim regulatornim odredbama o sankcijama za slučajeve kršenja etičkih pravila, bili bi unaprijeđeni standardi integriteta i odgovornosti i osigurali bi širi obim nekrivičnog sankcioniranja neetičkih ponašanja koja ugrožavaju javni interes. S obzirom na specifičnosti nekrivičnih sankcija primjenjivih na izabrane zvaničnike, u poređenju sa ostalim kategorijama javnih zvaničnika (tj. imenovani zvaničnici, državni službenici itd.), također bi se osiguralo i efektivnije provođenje pravila integriteta putem samoregulacije. Primjerenost ponašanja i zakonskih rješenja: preispitati opravdanost i primjerenost postojećih zakonskih i podzakonskih rješenja (pitanje zamrzavanja i ponovnog aktiviranja mandata, „bijeli hljeb“, naknade, komisije). Proces donošenja zakona i drugih propisa mora, kao namjeru i pretpostavku, u obzir uzeti principe dobrog upravljanja javnim sredstvima, a zakonodavac biti maksimalno opredijeljen da osigura racionalno korištenje sredstava poreskih obveznika. Svakom procesu usvajanja nekog propisa mora prethoditi procjena mogućih finansijskih, ekonomskih i efektivnih posljedica (zakon o procjeni učinka propisa). Osim toga, potrebno je uspostaviti obavezu naknadne analize efekata donesenih propisa, kako bi se izbjegla percepcija da je svaka budžetska potrošnja zakonita, bez obzira na primjerenost i efekte njene realizacije;
2. Uvođenje standarda potrošnje i ponašanja za osjetljive kategorije troškova kao što su:
 - Nabavka računarske i ostale opreme (kada nabaviti računarsku opremu i kojih tehničkih karakteristika ta oprema treba opravdano biti);
 - Korištenje usluga reprezentacije (ko i u kojim uslovima može koristiti reprezentaciju, u kojim objektima, urediti pitanje primanja i davanje darova itd.). Uvesti odgovarajuća ograničenja koja će odražavati principe primjerenosti i pristojnosti dobrog domaćina;
 - Korištenje i nabavka službenih mobilnih telefona (ko i kada može nabaviti mobilni aparat, koji model, kada se može vršiti zamjena, itd.);Svaku nabavku mora da prati analiza opravdanosti koju treba povezati sa ostvarivanjem ciljeva institucije i unapređenjem njenog poslovanja;
3. Pravovremeno donošenje budžeta institucija BiH, u skladu sa zakonskim procedurama, te njegovo razmatranje i usvajanje na osnovu kvalitetnih i temeljitih analiza opravdanosti visine izdataka za mnogobrojne kategorije troškova;
4. Strateško planiranje - vizija razvoja institucije BiH s jasnim i operativnim rješenjima koji, u konačnici, vode poboljšanju efikasnosti i većem kvalitetu rada institucije;
5. Povećanje efikasnosti sistema internih kontrola u institucijama BiH. Efikasnost sistema internih kontrola može se poboljšati rješavanjem tri glavna segmenta, i to:

- Jačanjem javne odgovornosti za utrošeni javni novac i jačanje odgovornosti za realizaciju preporuka revizije i zaključaka parlamenta;
- Izvještavanjem o ostvarenim i planiranim rezultatima i učincima, a ne samo o ostvarenim i planiranim budžetskim sredstvima – povezati ciljeve/rezultate sa sredstvima programskog budžetiranja;
- Potpunim uvođenjem i unapređenjem sistema internih finansijskih kontrola u javnoj upravi koja počiva na tri stuba (sistem finansijskog upravljanja i kontrole – interna revizija – Centralna harmonizacijska jedinica);

Povećati nivo kontrole evidencija - revizija se često suočava s problemom neurednih i nepotpunih evidencija što onemogućuje u cijelosti namjensku kontrolu javnih sredstava uslijed čega se stiče dojam da subjekti iz javnog sektora na ovaj način namjerno dovode u zabludu prezentiranjem nepotpunih, odnosno prilagođenih podataka. Evidencije, prije nego što postanu konačne i postanu osnov za obračun raznih vrsta naknada, treba da budu predmet višestruke interne kontrole;

6. Definiiranje upošljavanja - angažiranja putem ugovora o djelu (i ugovora o privremenim i povremenim poslovima), s obzirom na to da veliki broj institucija BiH koristi ovakav vid upošljavanja koji nije u potpunosti transparentan i za koji se izdvaja veliki iznos sredstava iz budžeta. Također, potrebno je unaprijediti rad organa koji imaju uticaja na proces upošljavanja u institucijama BiH sa aspekta transparentnosti i zakonitosti procesa zapošljavanja (Agencija za državnu službu, Upravna inspekcija). Višegodišnji problem angažiranja putem raznih ugovora potrebno je konačno urediti i utvrditi jasna i precizna pravila. Nadalje, potrebno je pojačati kontrolne mehanizme nadležnih institucija prilikom planiranja i usvajanja sistematizacije radnih mjesta. Revizija napominje kako se u ovom segmentu u mnogo slučajeva iskorištavaju i preporuke revizije u svrhe netransparentnog i novog zapošljavanja, što nije bila namjera revizije. Naime, uočena je praksa prevođenja forme radnog odnosa na osnovu ugovora o djelu u stalni radni odnos upravo lica koja su bila angažirana na osnovu ugovora o djelu, uz provođenje formalnih procedura. Prevažno je potrebno koristiti unutrašnje resurse, preraspodjelu posla itd.;
7. Pitanje policijskog dodatka je već godinama neriješeno, nedostaju odgovarajući podzakonski akti kojima bi se u cijelosti regulirala ova problematika u skladu sa Zakonom o plaćama u institucijama BiH (član 19. stav (4));
8. Sudski sporovi - troškovi zbog izgubljenih sudskih sporova institucija BiH i dalje predstavljaju značajan izdatak, a pitanje odgovornosti u takvim slučajevima nije regulirano ni definirano;
9. Zakup prostora – potrebno je sistemski urediti i definirati na osnovu strateškog opredjeljenja (strategija za rješavanje pitanja smještaja institucija BiH) vezano za pitanje kupovine, izgradnje, najma, lokacijskog smještaja itd.;
10. Borba protiv prijevare i korupcije, neefikasnost i letargičnost u procesu borbe i prevencije korupcije i prijevare - izrada strateških dokumenata i akcionih planova, planova integriteta, zaštita „zvizdača“, te proaktivan odnos prema korupciji u institucijama BiH - provesti donesene planove, te osigurati političku klimu za borbu protiv korupcije. Potrebno je redovno provoditi detaljne analize i evaluacije efikasnosti u provođenju usvojenih strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije s ciljem blagovremenog reagiranja na odstupanja. Institucije vlasti treba da osiguraju političku klimu za borbu protiv korupcije kroz sistemsko djelovanje i temeljit nadzor nad provođenjem strateških dokumenata;
11. Upravljanje ljudskim resursima je osnovni preduslov za ostvarivanje strateških ciljeva razvoja svake institucije, te je neophodno da se u ovom segmentu izvrše odgovarajuće stručne analize, evaluacije iz kojih bi proistekli strateški planovi upravljanja ljudskim resursima;

12. Institut tehničkog mandata - pozitivnim zakonodavstvom BiH nije uređeno pitanje nadležnosti, trajanja i druga pitanja vezana za ovaj institut (prava, obaveze, ovlaštenja itd.). Vijeće ministara BiH, putem nadležnog ministarstva, treba u potpunosti regulirati ovo pitanje. Također, problem isteklih mandata postaje izuzetno rasprostranjena pojava, tako da danas mnoge institucije na nivou BiH funkcioniraju s čelnim ljudima kojima je istekao mandat;
13. Uvažavajući činjenicu da je donesen novi Zakon o javnim nabavkama, koji će biti predmet revizije u 2015. godini, potrebno je preduzeti sve aktivnosti s ciljem donošenja podzakonskih akata u skladu s novim zakonom, kao i posvetiti više pažnje educiranju osoba uključenih u proces javnih nabavki. Potrebno je unaprijediti - osigurati kvalitetan sistem internih kontrola u procesu javnih nabavki, s obzirom na to da je proces visoko rizičan s aspekta korupcije i prijevare;
14. U skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH, doneseni su interni akti kojima se reguliraju troškovi upotrebe službenih automobila, telefona i reprezentacije, iako je obaveza proistekla još iz 2008. godine, a primjena istih akata počinje teći tek u 2015. godini, što je i dalje ostavljalo dosta prostora za šarolikost ponašanja i nenamjensko korištenje. Revizija će kvalitet donesenih pravilnika cijeliti po uspješnosti sprečavanja nenamjenske potrošnje kod ovih izuzetno osjetljivih kategorija troškova, gdje je tanka nit između privatne i službene upotrebe (stroge i precizne evidencije su preduslov za kontrolu i ocjenu namjenske potrošnje). Potrebno je imati u vidu kako se upravo ovi troškovi u javnosti percipiraju kao glavni elementi rasipništva i neprimjerenosti trošenja novca poreskih obveznika, uslijed čega učinak rada institucija često ostaje nezapažen u javnosti;
15. Donošenje zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH odvojeno za nivo izvršne, zakonodavne i sudske vlasti, te poštivanje statusa institucija koje su osnovane na bazi specijalnih zakona (*lex specialis*) ili prema njima posluju. Urediti sistem plaća i naknada na cjelovit način kako bi se izbjegla šarolikost i primjena više propisa za obračun plaća i naknada u pojedinim institucijama;
16. Kapitalna ulaganja - sistemski urediti oblast kapitalnih ulaganja na način da ih vode i organiziraju stručni i kompetentni ljudi, što do sada nije bio slučaj (do sada je svaka institucija zasebno obavljala kapitalna ulaganja, gdje je revizija uočila kako često nemaju stručne i kompetentne zaposlenike za takve projekte);
17. Sistemsko rješavanje pitanja raspolaganja imovinom na nivou BiH, što je jedan od segmenata dugogodišnje problematike državne imovine. Potrebno je imati proaktivan odnos po pitanju rješavanja državne imovine u cijelosti, jer postojeći status generira mnogobrojne probleme i različite rizike.

e) Aktivnosti i mjere kojima će se preduprijeti zloupotrebe i preventivno djelovati protiv daljnjih zloupotreba sistemskih slabosti

Komisija je razmotrila pregled nedostajućih propisa i sugeriranih kontronih postupaka koje je Ured za reviziju objavio kao prilog («Tabela 1») uz «Izvještaj o reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za 2014. godinu».

Kako bi se zaustavila praksa u kojoj se koriste slabosti sistema, te počela nametati kvalitetna zakonska rješenja, graditi standardi potrošnje i ponašanja, nastavilo jačanje odgovornosti za raspolaganje javnim novcem i odgovornosti pri izvršenju budžeta, Komisija se opredijelila za snažniju podršku jačanju sistema unutrašnjih kontrola u javnom sektoru, uvažavajući činjenicu da jak i efikasan sistem unutrašnjih kontrola značajno smanjuje rizik od zloupotreba. Stoga je Komisija izdvojila sljedeće dvije grupe aktivnosti usmjerenih ka jačanju

kontrolnog okruženja u namjeri da se suzi prostor za *ad hoc* postupanja pri izvršenju budžeta i za proizvodljnu primjenu pravila potrošnje, te da se poveća stepen preventivnog djelovanja:

- a) aktivnosti na jačanju kontrolnog okruženja donošenjem novih propisa ili dogradnjom postojećih propisa; i
- b) aktivnosti i mjere usmjerene ka dodatnom jačanju nadzora i kontrolnih postupaka.

1. Aktivnosti na jačanju kontrolnog okruženja donošenjem novih propisa ili dogradnjom postojećih propisa

1.1. Kategorije izadataka iz budžeta institucija BiH izdvojenih za prioritetne aktivnosti jačanja kontrolnog okruženja donošenjem novih propisa ili dogradnjom postojećih propisa:

- 1.1.1. «Naknade za topli obrok u toku rada» (donijeti propis kojim će se regulirati da se naknada za topli obrok u toku rada isplaćuje na jedinstven način, odnosno u istim iznosima za sve institucije BiH);
- 1.1.2. «Regres za godišnji odmor» (donijeti propis kojim će se regulirati da se naknada za regres isplaćuje na jedinstven način, odnosno u istim iznosima za sve institucije BiH);
- 1.1.3. «Naknade za korištenje privatnog vozila u službene svrhe» (jasno definirati procedure mogućeg korištenja privatnog vozila u službene svrhe);
- 1.1.4. «Putni troškovi u zemlji» (dodatno uspostaviti sistem koji će osigurati da se ovi troškovi realiziraju isključivo u svrhe vezane za poslove i zadatke iz opisa radnih mjesta);
- 1.1.5. «Putni troškovi u inozemstvu» (dodatno razmotriti pitanje priznavanja 30% dnevnica i osigurati jedinstven i pravno utemeljen način postupanja u svim institucijama u istim ili sličnim situacijama);
- 1.1.6. «Izdaci za internet» (regulirati podzakonskim aktom Vijeća ministara BiH i raditi na uvođenju sistema e-vlade u insitucijama gdje je to moguće);
- 1.1.7. «Gorivo (benzin, dizel, mlazno gorivo, ostalo)» (utvrditi opća pravila potrošnje i ponašanja pri korištenju motornih vozila);
- 1.1.8. «Ugovori o djelu» (donijeti jedinstvena pravila i procedure u pogledu angažiranja, visine naknada i trajanja ugovora; ugovori se zaključuju za obavljanje poslova koji po svojoj prirodi ne mogu biti predmet ugovora o djelu, tj. za obavljanje poslova koji su po svojoj suštini isti ili slični poslovima na sistematiziranim radnim mjestima i sl.; radi se o netransparentnom načinu angažmana osoblja, što je neprihvatljiva praksa kada se radi o javnom sektoru);
- 1.1.9. «Ugovori za privremene i povremene poslove» (cjelovito definirati ovu vrstu izdatka; sačiniti analize ove kategorije izdatka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka; obuhvatiti troškove angažmana lokalnog osoblja u DKP mreži);
- 1.1.10. «Izdaci za rad u upravnim, nadzornim i drugim radnim tijelima» (uspostaviti systemske evidencije o osnovanim radnim tijelima i jasne kriterije i pravila za formiranje; utvrditi transparentne procedure i kriterije za imenovanje članova; pratiti trajanje mandata imenovanih članova; definirati jasne zadatke pri formiranju radnih tijela i jednoobrazne procedure izvještavanja o radu; isplate naknada za rad zasnovati na ostvarenim rezultatima u odnosu na postavljene ciljeve);
- 1.1.11. «Nabavka zemljišta» (zbog izuzeća od primjene Zakona o javnim nabavkama, osigurati primjenu principa ovog zakona koja govore o transparentnosti);

- 1.1.12. «Nabavka građevina» (uspostaviti pravilo kojim će se preduprijeti praksa da velike investicijske projekte vode institucije koje uopće nemaju educirano osoblje za takve aktivnosti, što predstavlja veliki rizik za uspješnu i zakonitu realizaciju određenog projekta; sistemski riješiti pitanje realizacije velikih kapitalnih projekata);
- 1.1.13. «Nabavka opreme» (definirati jedinstvena pravila i standarde nabavke opreme, te politike zadržavanja, odnosno upravljanja sredstvima); Pravilima obuhvatiti i kategoriju «Nabavka stalnih sredstava u obliku prava» koja se u najvećoj mjeri odnosi na Ministarstvo komunikacija i prometa BiH na ime nabavke softverskih soft licenci.

2. Aktivnosti i mjere usmjerene ka dodatnom jačanju nadzora i kontrolnih postupaka.

- 2.1. Kategorije izdataka Budžeta institucija BiH izdvojenih za prioritetne aktivnosti i mjere usmjerene ka dodatnom jačanju nadzora i kontrolnih postupaka:
 - 2.1.1. «Izdaci za poštanske usluge» (definirati mehanizme kontrole kod većine institucija BiH);
 - 2.1.2. «Izdaci za BiH PAK» (sačinuti pisane analize ove kategorije izdataka o kvalitetu i cijeni usluga);
 - 2.1.3. «Izdaci za energiju i komunalne usluge» (definirati mehanizme kontrole kod većine institucija, sačinuti pisane analize ove kategorije izdataka godišnjih potreba);
 - 2.1.4. «Ostale komunalne usluge» (definirati mehanizme kontrole kod većine institucija, sačinuti pisane analize ove kategorije izdataka godišnjih potreba);
 - 2.1.5. «Izdaci za obrasce i papir, računarski materijal, uredski materijal» (objediniti sistem nabava radi racionalnosti, uvesti obvezu interne evidencije utroška);
 - 2.1.6. «Stručne knjige i literatura» (uspostaviti kriterije za priznavanje ove vrste izdataka);
 - 2.1.7. «Izdaci za odjeću, uniforme i platno» (precizirati prava korištenja na temelju analiza i sumiranja godišnjih potreba);
 - 2.1.8. «Materijal za pranje i čišćenje» (objediniti sistem nabava radi racionalnosti);
 - 2.1.9. «Registracija motornih vozila» (sačinuti analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe);
 - 2.1.10. «Prijevozne usluge – taxi» (donijeti instrukcije o priznavanju ovih rashoda);
 - 2.1.11. «Unajmljivanje prostora, zgrada i stanova» (zbog izuzeća od primjene Zakona o javnim nabavama, osigurati primjenu načela ovog Zakona koja govore o transparentnosti; riješiti problem velike neujednačenosti u iznosima koji plaćaju institucije; utvrditi standarde potrebnog prostora). Mjerama obuhvatiti i kategoriju «Ostalo unajmljivanje» (unajmljivanje skladišta, parkinga, smještaja telekomunikacione opreme, zemljišta, opreme, vozila, tornjeva, ADSL vodova, itd.);
 - 2.1.12. «Popravak zgrada» (sačinuti odgovarajuće godišnje projekcije i izdavati odobrenja za ulaganja; utvrditi kriterije kada su u pitanju ulaganja u zgrade koje nisu u vlasništvu institucija BiH, gdje bi ulaganja u tuđu imovinu trebala implicirati snižavanje troškova iznajmljivanja imovine);
 - 2.1.13. «Popravak opreme» (sačinuti godišnje projekcija i izdavati odobrenja za ulaganja; utvrditi kriterije kada su u pitanju ulaganja u opremu koja nije u vlasništvu institucija BiH);
 - 2.1.14. «Popravak vozila» (u svim institucijama uspostaviti evidencije o izvršenim servisima, popravcima, zamjeni guma, itd.);
 - 2.1.15. «Usluge pranja vozila» (uspostaviti kriterije i donijeti uputstva o priznavanju ovih troškova);

- 2.1.16. «Usluge održavanja softvera» (sačiniti pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe);
- 2.1.17. «Osiguranje imovine» (uspostaviti kriterije na razini institucija BiH o tome koja imovina treba biti osigurana; definirati donji prag vrijednosti imovine za obvezno osiguranje);
- 2.1.18. «Usluge medija» (cjelovito definirati ovu vrstu izdatka, sačiniti analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.19. «Usluge štampanja» (sačiniti pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.20. «Usluge javnog informiranja i odnosa s javnošću» (usvojiti kriterije tko ima pravo na štampu i koliki broj dnevnih i sedmičnih novina je prihvatljivo nabaviti; obuhvatiti i izdatke za objavljivanje raznih vrsta oglasa u dnevnim i sedmičnim novinama);
- 2.1.21. «Pružanje ugostiteljskih usluga i usluga smještaja» (cjelovito definirati ovu vrstu izdatka, sačiniti pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.22. «Usluge održavanja konferencija i obrazovanja» (donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.23. «Usluge stručnog obrazovanja» (donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.24. «Autorski honorari» (donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka; obuhvatiti kategoriju ugovora o djelu);
- 2.1.25. «Kompjutorske usluge» (sačiniti pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe);
- 2.1.26. «Usluge prevođenja» (sačiniti pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe);
- 2.1.27. «Stručne usluge» (sačiniti pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka; obuhvatiti kategoriju ugovora o djelu);
- 2.1.28. «Usluge primarne zdravstvene zaštite» (učiniti pravila transparentnim; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka; obuhvatiti izdatke koji se odnose na Ministarstvo obrane i Ministarstvo vanjskih poslova);
- 2.1.29. «Ostale medicinske i liječničke usluge» (učiniti pravila transparentnim; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.30. «Rekonstrukcija i investiciono održavanje» (sačiniti odgovarajuće projekcije i dugoročne planove ulaganja, usvojiti jedinstveni plan na razini institucija BiH);
- 2.1.31. «Tekući grantovi i transferi» i «Kapitalni grantovi» (učiniti pravila i procedure transparentnim; pojačati sistem internih kontrola).

IV. ZAKLJUČCI

Na osnovu detaljne obrade revizorskih izvještaja za 2014. godinu, Komisija je na 15. sjednici, održanoj 27.10.2015., jednoglasno usvojila sljedeće zaključke:

1. Predstavnički dom prihvata 73 revizorska izvještaja o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu od čega:
 - a) 66 revizorskih izvještaja čije je finansijsko poslovanje ocijenjeno revizorskim „pozitivnim mišljenjem“ i „pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta“ - Prilog 1. Zbirnog mišljenja.

- b) 7 revizorskih izvještaja čije je finansijsko poslovanje ocijenjeno revizorskim „mišljenjem s rezervom“, „mišljenjem s rezervom uz isticanje predmeta“ i jednim „pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta“ - Prilog 2. Zbirnog mišljenja.
2. Predstavnički dom obavezuje rukovodstvo 36 institucija BiH, čije je finansijsko poslovanje u 2014. godini ocijenjeno revizorskim „pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta“, na preduzimanje svih potrebnih mjera iz nadležnosti svake institucije posebno, kako bi se izbjegle dalje posljedice problema u poslovanju na koje je revizija skrenula pažnju pri isticanju predmeta u pozitivnom mišljenju, a posebno da materijalnost takvih nalaza revizije eventualno ne preraste u buduće kvalifikacije u narednim izvještajima revizije.
 3. Predstavnički dom usvaja predložene zaključke Komisije za 7 institucija BiH, sadržane u pojedinačnim komisijskim mišljenjima za svaku instituciju BiH, a čiji su revizorski izvještaji finansijskog poslovanja za 2014. godinu bili predmet detaljne komisijske analize - Prilog 2. Zbirnog mišljenja.
 4. Predstavnički dom traži od Vijeća ministara BiH da najkasnije do kraja februara 2016. razmotri revizorske izvještaje za 2014. godinu, sa akcentom na sedam institucija BiH čiji su revizorski izvještaji finansijskog poslovanja za 2014. godinu ocijenjeni revizorskim «mišljenjem s rezervom», «mišljenjem s rezervom sa isticanjem predmeta» i jednim izvještajem s „pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta“, kao i pripadajuće zaključke iz Priloga 2., uz obavezu sačinjavanja cjelovite informacije o tome, te njenog dostavljanja Parlamentarnoj skupštini BiH u roku ne dužem od 30 dana od datuma razmatranja, koja će minimalno sadržavati sljedeće:
 - 4.1. Programi aktivnosti i mjere koje će se poduzeti kod navedenih sedam institucija iz Priloga 2., u pravcu prevazilaženja poteškoća u poslovanju i preventivnog djelovanja kako se iste ne bi ponovile u narednim izvještajima;
 - 4.2. Izjašnjenje Vijeća ministara BiH o sistemskim mjerama koje je predložio Ured za reviziju (navedene pod tačkom «III d» od 1. do 18. Zbirnog mišljenja) kojima bi se na sistemskoj razini otklonili uzroci ponavljanja određenih revizijskih nalaza;
 - 4.3. Izjašnjenje Vijeća ministara BiH u programskom formatu, sa nosiocima obaveza i rokovima za izvršenje aktivnosti usmjerenih ka jačanju kontrolnog okruženja, donošenjem novih propisa ili dogradnjom postojećih propisa (izdvojene prema kategorijama izdataka navedenim u tački «III e» od 1.1.1. do 1.1.13. Zbirnog mišljenja), kao i aktivnosti i mjere usmjerene ka dodatnom jačanju nadzora i kontrolnih postupaka (izdvojene prema kategorijama izdataka navedenim u tački «III e» od 2.1.1. do 2.1.31. Zbirnog mišljenja).

V. NADZOR NAD REALIZACIJOM PREPORUKA UREDA I ZAKLJUČAKA KOMISIJE USVOJENIH U PREDSTAVNIČKOM DOMU

a) Planirani nadzor nad realizacijom komisijskih zaključaka, odnosno zaključaka Doma u 2015. godini

Nakon završetka parlamentarne procedure po revizorskim izvještajima o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu, Komisija će u saradnji sa Uredom za reviziju i dalje insistirati na provođenju nadzora nad realizacijom preporuka Ureda za reviziju i

odgovarajućih zaključaka Komisije usvojenih u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

U tom kontekstu i u skladu s principom kontinuiteta rada radnih tijela PSBiH, početkom 2016. godine Komisija će od Ureda za reviziju pribaviti listu institucija BiH koje nisu postupile prema navedenim komisijskim zaključcima i preporukama Ureda u periodu od javnog objavljivanja revizorskog izvještaja za 2014. godinu do isteka budžetske 2015. godine.

Potom će Komisija od institucija BiH koje budu navedene na listi Ureda za reviziju zahtjevati da joj dostave informacije o realizaciji komisijskih zaključaka i preporuka Ureda iz pojedinačnog i Zbirnog mišljenja, usvojenih u Predstavničkom domu. Navedene informacije bit će proslijeđene Ministarstvu finansija i trezora BiH na preduzimanje potrebnih mjera, jer će ovo ministarstvo u aprilu 2016. godine utvrditi prioritete i odrediti maksimalne iznose budžeta za svakog budžetskog korisnika za 2017. godinu, te izvršiti korekcije prema eventualnim zaključcima koji budu izraženi kao stav Komisije u odnosu na moguće slučajeve neadekvatnog provođenja ranijih zaključaka i preporuka revizije.

VI. DOSTAVLJANJE MIŠLJENJA

Nakon što Predstavnički dom usvoji Zbirno mišljenje Komisije s priložima 1. i 2., potrebno je za sve 73 institucije BiH dostaviti Zbirno mišljenje, zajedno s njihovim pojedinačnim komisijskim mišljenjem iz priloga 1. ili 2.

Potrebno je Zbirno mišljenje zajedno sa svim priložima dostaviti Vijeću ministara BiH, Ministarstvu finansija i trezora BiH, Tužilaštvu BiH i Uredu za reviziju.

PREDSJEDAVAJUĆI KOMISIJE

Predrag Kožul

Uz Zbirno mišljenje: Prilozi 1. i 2. Zbirnog mišljenja

Prilog 1. Zbirnog mišljenja

Broj:01/4-50-3-4-15/15
Sarajevo,27.10.2015. godine

PREDSTAVNIČKOM DOMU PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Na osnovu čl. 32. i 47. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 79/14), a u skladu s Planom Komisije za razmatranje revizorskih izvještaja o finansijskom poslovanju institucija BiH u 2014. godini, Komisija za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH je, na 15. sjednici, održanoj 27.10.2015., razmatrala revizorske izvještaje o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu s "pozitivnim mišljenjem" i "pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta" (podnosilac: Ured za reviziju institucija BiH), te Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dostavlja

MIŠLJENJE

o revizorskim izvještajima finansijskog poslovanja institucija BiH za 2014. godinu s utvrđenim "pozitivnim mišljenjem" i "pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta"

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) je, 10.7. i 14.7.2015., Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dostavio izvještaje o obavljenoj reviziji finansijskog poslovanja za 2014. godinu za 73 institucije BiH.

Revizorski izvještaji finansijskog poslovanja s utvrđenim "pozitivnim mišljenjem" i "pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta" za 2014. godinu, koji, u skladu s Planom Komisije, nisu bili predmet detaljne komisijske analize, tiču se 66 institucija BiH:

- **Pozitivna mišljenja (31 institucija BiH)**
 1. Agencija za antidopinšku kontrolu BiH
 2. Agencija za državnu službu BiH
 3. Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH
 4. Agencija za nadzor nad tržištem BiH
 5. Agencija za osiguranje u BiH
 6. Agencija za poštanski promet BiH
 7. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH

8. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH
9. Agencija za sigurnost hrane BiH
10. Agencija za statistiku BiH
11. Agencija za unapređenje stranih investicija u BiH
12. Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH
13. Arhiv BiH
14. Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH
15. Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH
16. Direkcija za ekonomsko planiranje BiH
17. Direkcija za evropske integracije BiH
18. Institucija ombudsmena za zaštitu potrošača u BiH
19. Institucija ombudsmena za ljudska prava BiH
20. Institut za akreditiranje BiH
21. Institut za intelektualno vlasništvo BiH
22. Institut za standardizaciju BiH
23. Konkurencijsko vijeće BiH
24. Memorijalni centar Srebrenica- Potočari spomen-obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995 godine Srebrenica
25. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
26. Odbor državne službe za žalbe BiH
27. Služba za zajedničke poslove institucija BiH
28. Sud BiH
29. Uprava za zaštitu zdravlja bilja BiH
30. Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH
31. Ured za zakonodavstvo BiH

• **Pozitivna mišljenja sa isticanjem predmeta (35 institucija BiH)**

1. Agencija za javne nabavke BiH
2. Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH
3. Agencija za policijsku podršku
4. Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
5. Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH
6. Centar za uklanjanje mina u BiH
7. Centralna izborna komisija BiH
8. Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
9. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH
10. Državna agencija za istrage i zaštitu BiH
11. Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH
12. Fond za povratak BiH
13. Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH
14. Granična policija BiH
15. Institut za mjeriteljstvo BiH
16. Institut za nestale osobe BiH
17. Jedinica za realizaciju Projekta izgradnje Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH
18. Komisija za koncesije BiH
19. Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH
20. Ministarstvo pravde BiH

21. Ministarstvo sigurnosti BiH
22. Ministarstvo civilnih poslova BiH
23. Ministarstvo finansija i trezora BiH
24. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH
25. Tužilaštvo BiH
26. Parlamentarna skupština BiH
27. Pravobranilaštvo BiH
28. Predsjedništvo BiH
29. Regulatorna agencija za komunikacije BiH
30. Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH
31. Ured za razmatranje žalbi
32. Ured za veterinarstvo BiH
33. Ustavni sud BiH
34. Vijeće za državnu pomoć
35. Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Komisija za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Komisija) je, na 15. sjednici, održanoj 27.10.2015., razmatrala 66 revizorskih izvještaja o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu, s “pozitivnim mišljenjem” i “pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta”, te je jednoglasno:

- prihvatila navedene izvještaje i uputila ih u daljnju parlamentarnu proceduru, s prijedlogom Domu za usvajanje.

Komisija je, također jednoglasno, usvojila sljedeći zaključak:

1. Predstavnički dom obavezuje rukovodstvo 35 institucija BiH, čije je finansijsko poslovanje u 2014. godini ocijenjeno revizorskim „pozitivnim mišljenjem sa isticanjem predmeta“, na preduzimanje svih potrebnih mjera iz nadležnosti svake institucije posebno, kako bi se izbjegle daljnje posljedice pojava na koje je revizija skrenula pažnju pri isticanju predmeta u "pozitivnom mišljenju", a posebno da materijalnost takvih nalaza revizije eventualno ne preraste u buduće kvalifikacije u narednom izvještaju revizije.

Na osnovu člana 122. Poslovnika, Komisija je za izvjestioca na sjednici Doma odredila Predraga Kožula, predsjedavajućeg Komisije.

Predsjedavajući Komisije

Predrag Kožul

Dostavljeno:

-naslovu

-a/a